

Existence živé bytosti závisí na jagji - oběti

Suhotra Svámí (Praha 25.1.1992)

Bg. 3.12

*istan bhogan hi vo deva dasyante yajna-bhavitah
tair dattan apradayaibhyo yo bhunkte stena eva sah*

“Jakmile budou polobozi, kteří se starají o poskytování všeho nezbytného k životu uspokojení konáním jagji (oběti), zásobí vás vším potřebným. Kdo si však užívá těchto darů, aniž by je na oplátku obětoval polobohům, není nic jiného než zloděj.”

Význam: Polobozi jsou dodavatelé nezbytností, kteří jednájí z pověření Višnu, Nejvyšší Osobnosti Božství. Proto se musí uspokojovat konáním předepsaných jagjí. Ve Védách jsou různé jagji předepsány k uspokojení různých polobohů, ale z konečného hlediska jsou všechny obětovány Nejvyšší Osobnosti Božství. Konat oběť polobohům je doporučeno těm, kteří nechápou, kdo Osobnost Božství je. V závislosti na různých hmotných kvalitách lidí jsou ve Védách doporučeny různé druhy jagjí. Uctívání různých polobohů se také zakládá na tomto principu – odpovídá různým kvalitám. Těm, kdo jedí maso, je například doporučeno uctívat bohyni Kálí, strašnou podobu hmotné přírody, které mají být zvířata obětována. Osobám na úrovni kvality dobra se ovšem doporučuje transcendentální uctívání Višnu. Konečným účelem veškerých jagjí je však postupně pozvednout živou bytost do transcendentálního postavení. Obyčejní lidé musí konat alespoň pět jagjí, zvaných *panča-mahá jagja*.

Měli bychom vědět, že vše, co lidé potřebují k životu, jim dodávají polobozi zastupující Pána. Nikdo to není schopen vyrobit. Příkladem mohou být všechny potraviny, kterými se lidé živí. Je to obilí, ovoce, zelenina, mléko a cukr pro osoby na úrovni kvality dobra a rovněž potrava pro ty, kdo nejsou vegetariány (maso atd.) - nic z toho nedokáží lidé vytvořit. Dalšími příklady jsou teplo, světlo, voda a vzduch, jež jsou k životu také nezbytné – ani ty nelze vyrobit lidskou snahou. Jen díky Nejvyššímu Pánu se nám dostává slunečního a měsíčního svitu, deště a vánku, bez kterých nemůže nikdo žít. Náš život očividně závisí na dodávkách od Pána. Dokonce i pro naše průmyslové podniky potřebujeme mnoho surovin, jako jsou ruda, síra, rtuť, mangan a mnoho dalších nepostradatelných látek. Vše dodávají zástupci Pána a my to máme náležitě použít k tomu, abychom se udrželi zdraví a schopní za účelem seberealizace, vedoucí ke konečnému cíli života - vysvobození z boje o přežití. Tohoto cíle života lze dosáhnout konáním jagjí. Jestliže zapomínáme na smysl lidského života a dodávky od zástupců Pána používáme k uspokojování smyslů, a čím dál více se zaplétáme v hmotné existenci – což není účelem stvoření – stávájí se z nás zloději, a trestají nás proto zákony hmotné přírody. Společnost zlodějů nemůže být nikdy šťastná, protože postrádá cíl života. Materialističtí zloději nemají žádný konečný životní cíl. Zaměřují se pouze na smyslový požitek a ani nevědí, jak konat jagji. Pán Čaitanja ovšem zavedl nejsnadnější jagju - sankírtan-jagju, kterou může v tomto světě konat každý, kdo přijme za své zásady jednání s vědomím Krišny.

Zde je řečeno, že pokrok lidské civilizace se nezakládá na tom, že se bere, ale že se dává. Je zde popsán i proces. V mnoha dlouhých lekcích Šríla Prabhupáda vysvětluje,

že vše je stejně již dáno. Vše, co potřebujeme pro život v této existenci, je už dáno polobohy prostřednictvím hmotné přírody (*adhi-daiva*). Šríla Prabhupáda dává příklad přírody – vidíme, že jak slon, tak mravenec mají vše, co potřebují. Mravenec dostává denně trochu obilovin - tolik, kolik potřebuje, a slon, který denně potřebuje stovky kilogramů obilovin, toto velké množství také dostane. Podobně i člověk, jestliže žije podle zákonů přírody, tak všechno, co potřebuje, všechny dary, které existují, získá přirozeným způsobem. A tato přirozená existence živé bytosti závisí, jak je zde popsáno, na jagji neboli oběti. To je přirozený způsob, jakým Šrí Kršna uspořádal zákony tohoto vesmíru. Takže pokrok lidské civilizace spočívá v jagji neboli v provádění obětí. Takto budou veškeré potřeby zabezpečeny polobohy. Co to znamená potřeba? Jsou to věci, které jsou potřebné, aby se udrželo tělo a duše pohromadě pro vykonávání vyšších cílů. A co je lidským cílem? Seberealizace a realizace Boha. Potřeba znamená to, co tento cíl lidského života podporuje nebo nepopírá. Abychom udrželi toto tělo, musíme jíst, spát, bránit se a rozmnožovat se. Skrze tento systém jagji to pak nebude působit jako jednání ve sporu s hmotnou přírodou, protože zůstaneme v potřebách jagji. Jedení a vše ostatní bude vysvětleno v Bhagavad-gítě, tedy že člověk by měl obětovat své jídlo Pánovi, než začne jíst. To automaticky znamená, že jeho dieta bude omezená věcmi, které přijímá v jagji Pán. Žádné maso, ryby, vejce a vodka. Také rozmnožování. Kršna říká: "Já jsem chtíč, já jsem chtíč, který je podle principu dharmy." O sexuální touze, která je pro plození dětí, dětí vědomých si Kršny, o té Kršna říká: "Já jsem tato touha." Kršna se ale jako tato touha objevuje jedině mezi ženatými partnery. Svatba je tedy také jeden z druhů obětí. Dokonce i vědecký pokrok, opravdový vědecký pokrok, může přijít jedině skrze jagju. Šríla Prabhupáda mluvil o pokusu dostat se na Měsíc. Oni se pokusili kořistnickým způsobem. My si ale nejsme jisti, zda Měsíce opravdu dosáhli. Ale i kdyby ano, tak čeho tím dosáhli? Utratili miliardy dolarů a vrátili se s troškou kamenů. Je tohle vědecký pokrok? Vyzkoušeli kameny a říkají, že ty samé kameny můžeme najít i na Zemi. Takže můžeme jít tady na zahradu a vyhrabat nějaké kameny a nemusíme utratit tolik peněz. Šríla Prabhupáda říká, že dokonce i tento pokus dosáhnout Měsíce je vykonávaný jagjou. Člověk musí uctívat Čandru a takto dosáhne v příštím životě Měsíce. Potom tam člověk opravdu může zůstat a požívat si Měsíce, alespoň po nějakou dobu. Moderní civilizace ani tento systém jagji nezná; proto vlastně civilizace neexistuje a není žádný pokrok. Jejich pochopení je jenom berme, berme, berme, neustále vykořisťujme. Vydolujeme díry do země a vypumpujeme ropu, vyrobíme benzín a naplníme naše škodovky. Pokácíme všechny stromy a vyrobíme časopis Playboy. Takovýmto způsobem vlastně znásilňují planetu Zemi. Hmotná příroda pak také odpovídá stejným způsobem - nedává. Tento druh civilizace se nazývá asura neboli démonská civilizace. Na včerejší lekci jsem vysvětloval, jak se védská jagja-dharma prakticky manifestuje třemi způsoby: karmou neboli prací, gjánou neboli poznáním a upásanou neboli uctíváním. Všechny tyto tři se musí zakládat na správném způsobu jagji. Také jsem mluvil o tom, že existuje ve všech těch částech podstata neboli esence jagji. Kršna vysvětluje tuto esenci na konci jedenácté kapitoly Bhagavad-gíty. Studenti Bhagavad-gíty by si měli tento verš zapsat, protože Šríla Prabhupáda v druhé větě výkladu píše: "Tento verš je pokládán za jádro Bhagavad-gíty." Kršna zde mluví o esenci karmy, gjány a upásany. Říká - *mad-karma-krim* – „měl bys dělat práci pro mě a žádnou jinou.“ A co se týče poznání - *mad-paramo* – „považovat Mě za Nejvyššího - Nejvyšší poznání.“ A ve věci upásany neboli uctívání Kršna říká: *mad-bhaktah* – "Staň se mým oddaným!"; *sangavardžita* – osoba se musí vzdát veškerých kontaminací iluze. Šrí Čaitanja říká, že vaišnava je známý podle symptomu, že se vzdává *asat-sangy* – společnosti s iluzí. Když Kršna říká na konec Bhagavad-gíty *sarva dharmán paritjadžja* – "vzdej se všech dharem", tak tím prakticky myslí vzdej se veškeré *asat-sangy* neboli nechtěné společnosti. Vzdej se všech činností nebo i náboženských činností, které tě přivádějí zpátky do iluze. Ale to neznamená, že vůbec nemáš dharmu neboli povinnosti. Neznamená to, že neexistuje žádná karma, žádná práce, žádné poznání, žádné uctívání. To není, co Kršna myslí, protože tady je to velice jasné. Vzdej se veškeré práce kromě práce pro Mě, pracuj jen pro Mě. A věz, že jsem Nejvyšší, staň se Mým oddaným a uctívej Mě. Dál Kršna říká:

nivarya-sarva-bhútéšu – “staň se tímto způsobem přítelem všech živých bytostí. *Nivarya* znamená - “být bez závidění”. Když Kršna říká: *sanga-varždžita* – “vzdej se veškerých znečištění” – znamená to, že osoba není závidivá k žádné živé bytosti. To je vědomí Kršny, to je opravdové vědomí Kršny. Ve čtvrté kapitole Bhagavad-gíty je vysvětleno, že vědomí Kršny znamená, že člověk není závidivý. Kršna říká: “Aby ses stal vědomým si Kršny, musíš přijmout transcendentální poznání od duchovního mistra.” V dalším verši Kršna říká: “Když je pak veškerá nevědomost odstraněna, uvidíš, že všechny živé bytosti jsou ve Mně a Já jsem v nich.” A toto je opravdové vědomí Kršny. Ne jen nějak formálně uctívat Kršnu a tvrdit o sobě, že jsme Kršnovi oddaní a přitom neprokazovat ostatním živým bytostem žádnou milost. Existuje však ideální jagja, která nás přivede na úroveň ideálního vědomí Kršny. Existuje ideální jagja, která ze srdce odstraní veškerou závid. Existuje ideální jagja, která nás přivede na tuto úroveň – stát se milým přítelem všech živých bytostí. Jaká je to jagja? Je to sankírtan-jagja. Sankírtan-jagja je proces obětí, který je daný Šrí Čaitanjou Maháprabhuem.

Včera jsme mluvili o různých úrovních žáků neboli oddaných. Šríla Prabhupáda říká, že v tomto Hnutí pro vědomí Kršny musí být člověk na *madhyama* úrovni – na úrovni kazatele. To je ovšem velice zřídka. Jen si představte, v Indii jsou milióny a milióny oddaných Kršny, kteří stráví celý svůj život uctíváním Kršny v chrámu. Ale skoro všichni – 99,99 % – nekážou. Jsou to *kaništha-bhaktové*. Možná jsou osvobozeni od závidění, ale ještě nejsou na té úrovni být milostivý přítel všech živých bytostí. Jsou třeba příliš stydliví, nebo se bojí jít ven a kázat, ale to znamená, že nevidí, že všechny živé bytosti jsou Kršnovi, že se Kršna nachází v jejich srdcích. Vidíme milióny a milióny lidí, kteří uctívají Kršnu a modlí se k Němu po celý svůj život a když opouštějí tělo, opouštějí jej jako *kaništha-adhikáři*. Tím nechci říci, že je to špatná smrt, jsou alespoň oddanými Pána. Měli bychom ale vědět, že k tomu, abychom byli pravými členy Hnutí pro vědomí Kršny, k tomu nestačí víra. Šrí Čaitanja Maháprabhu je i náš *jagja-puruša* neboli Pán obětí, božstvo obětí. V minulých dobách se *jagja-puruša* osobně objevil v plamenech, přijal oběť a udělil požehnání. V tomto Hnutí pro vědomí Kršny je Šrí Čaitanja Maháprabhu osobně přítomen, osobně přijímá oběti oddaných a osobně dává požehnání. Není tedy jednoduše možné uctívat tohoto *jagja-purušu* a zůstat *kaništha-adhikáři*. Znamená to, že v naší službě se vždy musíme jako sankírtan oddaní sdružovat s Pánem Čaitanjou a nesdružovat se s iluzí. Nesdružovat se s iluzí znamená, že když jdeme na sankírtan, nemáme si myslet: “Stojím tu uprostřed iluze, mezi všemi těmi karmími”. To není pravda. Stojíte tam se Šrí Čaitanjou Maháprabhuem a se Šrílou Prabhupádou. Jestliže máte toto vědomí, pak budete vždy nadšení a velice opatrní ve své povinnosti, ve vykonávání sankírtanu. Jen si představte, že stojíte na ulici a můžete vidět Pána Šrí Čaitanju a Šrílu Prabhupádu, jak vám dávají pokyny: “Teď oslov tohoto člověka!” A Šríla Prabhupáda říká: “Schválně, jestli si vezme moji knížku. Zastav ho! Jen ho zastav!” Budete nadšení a opatrní, abyste danou osobu oslovili slušně a příjemně a abyste ho skutečně se vši vážností přesvědčili, aby si knihu vzal.

Hare Krišna